

нас обаче не бива Димчо Дебелянов да се разглежда изцяло в тази глава под знака на символистите, както са постъпили авторите. Те самите подчертават, че връзката на Дебелянов със символизма не е била дълбока. Според съвременната българска литературна критика по общия си облик поезията на Дебелянов не е символична, а се доближава до романтизма, който у него се преплита с реализма.* Тези факти определят особено място, което поетът заема в литературната история.

Четвъртият раздел следва хронологически разволя на литературния процес в България през периода между 1917 и 1944 г. Началото и краят на периода са маркирани от творческите портрети на Смирненски и Вацаров, а други глави са посветени на септемврийската поезия, критическия реализъм през 20-те и 30-те години и на Йордан Йовков. Особено много материал обхваща темата за антифашисткия фронт на писателите и подема на социалистическата литература през 30-те години. Тук авторите умело преплитат исторически събития с творческото развитие на писатели и критици като Г. Бакалов, Т. Павлов, Г. Караславов, Кр. Велков, Л. Стоянов и др. Специално внимание се отделя на учредяването на Съюза на трудово-борческите писатели и на издаването на редица социалистически и прогресивни списания и вестници по това време — „РЛФ“, „Звезда“, „Кормило“ и др. Набляга се и на факта, че в тези периодични издания, особено в „РЛФ“, са помествани произведения на прогресивни немски писатели, както и критични материали за тях, което свидетелства за контакти и сътрудничество между български и немски писатели.

Следващият раздел проследява развитието на българската лирика и белетристика след социалистическата революция в България до края на 50-те години. И тук авторите успешно комбинират разволя на литературния процес с конкретни данни и събития от историята на българския народ през този период. Според нас този подход на свързване на чистото литературно развитие с елементи на странознание е абсолютно необходим при подобен род обзори и истории, защото по този начин се очертава характеристиката на историческата действителност, която влияе и определя в решителна степен хода на културното развитие на даден народ. А конкретното развитие на лирика, проза и литературно-естетически възгледи не може да бъде разбрано без вникване в коренните промени, които настъпват в обществото у нас след 9. IX. 1944 г.

Последният раздел на книгата е най-обширен. Обхваща периода на 60-те и 70-те години с всичките му многообразни прояви. Изходна точка е въвеждащата глава, където

на базата на конкретни данни от историческото развитие на България се очертават тенденциите на литературния процес и неговите особености през този качествено нов етап. Отделни глави са посветени на лириката, на селската и на антифашистката тематика в литературата, на историческия роман, на драматургията.

Заслужава да се обърне внимание на онази глава, в която Байер и Ендлер анализират качествено новия подход към действителността от страна на писателите от началото и средата на 60-те години насам. В засиления интерес към личността на съвременника, към неговото място в общественото развитие, към външния мир на литературните герои — тук авторите търсят източника на успехите на съвременната българска литература. Философските и естетическите проблеми обогатяват литературата ни не само жанрово, но и качествено — нови нравствено-етични идеали и критерии, които намират отражение в многобройните произведения на прозата, очертават душевността на днешния българин.

Изказаните в книгата становища и мнения като цяло се опират на съвременната българска критика. Налице са и творчески интерпретации на самите автори. Особено ценен според нас е фактът, че литературното развитие в България се разглежда обективно в непосредствена връзка с конкретната историческа действителност и нейните специфични за съответния период особености. Това повишава познавателното значение на обзора и му отваря път към широките читателски кръгове.

Кого ще ползува книгата? Без колебание ще потвърдим — многостранна е приложимостта ѝ. Специалист-литературовед и българистът ще намерят конкретни данни, мнения и сведения за по-малко известни творци. Широката читателска публика ще открие ценни обяснения, без които разбирането на някои литературни произведения е непълноценно. А студенти и аспиранти ще могат да я ползуват като необходим наръчник при изучаване историята на българската литература, при написване на дипломни работи или при по-нататъшна научна работа. Един толкова широк спектър от възможности за използване е залог за високонаучната и общопознавателна стойност на книгата.

Веселин Ванорджиев

ALEXANDRU DUȚU — „LITERATURA COMPARATĂ ȘI ISTORIA MENTALITĂȚILOR”.
Editura Univers, București, 1982

Новият труд на Александру Дуцу е естествен и очакван резултат от неговите занимания досега. Той е написан както за да се даде едно собствено теоретическо и методологическо становище, така и за да се пред-

* Вж. Речник на българската литература. Т. I. С., 1976, с. 320.

